

సాహితీ విహారి

బహుముఖ ప్రజ్ఞా యశస్వి.. డాక్టర్ ఎస్సీ..

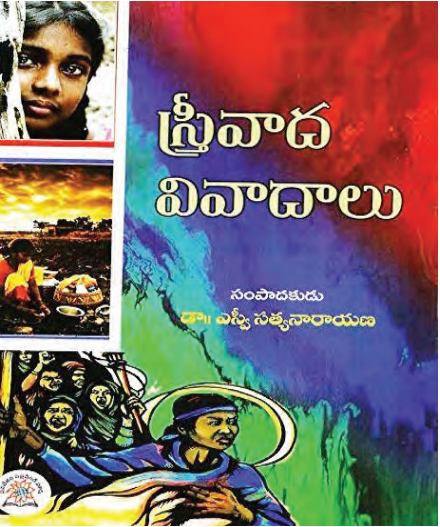
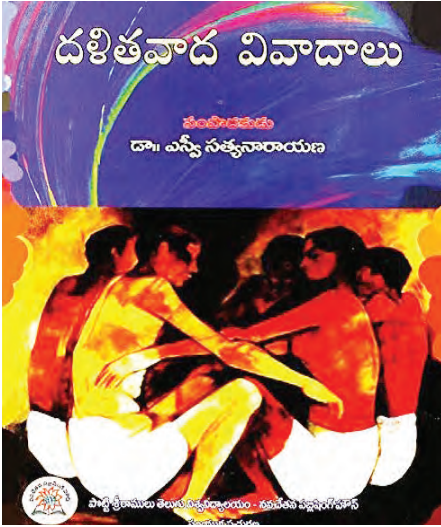
ఎస్సీ సత్యనారాయణ పూర్వ ఉపకులపతి, పా.శ్రీ. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం

స మాజీని ప్రజానికం చేయగల సామర్థ్యం... ఉష్ణుల భవిష్యత్తును నిర్మించగల మార్గాలను నిర్దేశించే దార్శనికత కేవలం ఇద్దరిలో మాత్రమే ఉంటుంది. ఒకరు గురువు.. మరొకరు రచయిత. సమాజంలో కుళ్లును కడిగేయాలన్నా... రాబోయే రోజులకు రూపురేఖలు దిద్దాలన్నా... వీరిద్దరిలో సాధ్యం, అలాంటి గురువు, రచయిత ఒకరే అయితే, వారి గళం నుంచి వచ్చే ప్రతి శబ్దం.. కలం నుంచి జాలువారే ప్రతిపదం.. ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటుంది. భావి తరానికి మార్గదర్శకమవుతుంది. ఆ బు ఆధ్యాపక వృత్తికి, ఇటు రచనా ప్రవృత్తికి న్యాయం చేసేన బహుముఖ ప్రజ్ఞా యశస్వి డాక్టర్ ఎస్సీ సత్యనారాయణ. ఆయన జీవితం ఓ తెరచిన పుస్తకం. ఆయన సాహిత్యం సమాజానికి దారిచూపే వెలుగు దీపం. ఎస్సీ సాహితీ ప్రస్థానంలో ప్రతి దశ ఒక కొత్త ఆలోచనను అవిష్కరిస్తుంది. ప్రశ్నిస్తుంది. సమాజంలో ఉన్న లోపాలను, అసహనతలను, మూఢవ్యవస్థలను, అన్యాయాన్ని కళ్ళముందు ఉంచుతుంది. చాలీనీ సరిచేయాలనే తపన గల ఆలోచనాభరితమైన ఎస్సీ, అభ్యుదయ భావాలు పుణికివచ్చుకున్నారని ఆయన రచనలే స్పష్టం చేస్తాయి. ఆయన సాహిత్యం అభ్యుదయ భావజాలాన్ని, ప్రగతిశీల దృక్పథాన్ని మేళవించిన ఉద్వేగమధుర. సమానత్వం, సామ్యత మానవత్వం, న్యాయం, స్వేచ్ఛ వంటి విలువలకు గాఢంగా నాటడమే ఎస్సీ విధానం. ఏ కష్టనా, కఠాకాలానినా, నాటకరమయినా... తమ కాలంలో నూతన పాటలు బు వేసి, పాఠకుల మనోగీతాలను మార్చాలి. సాహిత్యాన్ని ప్రజల చేరువకు తీసుకెళ్లాలి. మార్గ సంద్రాయాల పై నిరసన గళం వినిపించాలి. అణచివేతపాలైన పట్ల పూర్వదూర్భాసే స్వేచ్ఛా స్ఫూర్తి నింపాలి. ఈ బాధ్యతలను చిన్నతనంలోనే ఎస్సీ స్వీకరించారు. వివిధ రచనా ప్రక్రియలను అనుసరించారు. నేడు ఎంతో మంది ఆయనను అనుకరిస్తున్నారు. 'ఉద్వేగంపై కవితలు లేదా పుస్తక సంకలనాలు అనగానే ముందుగా గుర్తుకొచ్చే పేరు ఎస్సీ. పాత చీకటి నుండి కొత్త వెలుగుకు, మూఢవ్యవస్థల నుండి విజ్ఞానానికి, అసహనతల నుండి సమానత్వానికి తీసుకెళ్లే ప్రయత్నానికి మార్గదర్శకుడు ఎస్సీ అన్నది జయమెరిగిన సత్యం. సామాన్య ప్రజలు ముందుకు రావడం కోసం.. సామాజిక న్యాయం సాధించుకోవడం కోసం.. మహిళా సమానత్వం కోసం.. కుల, మత, లింగ వివక్షలకు వ్యతిరేక ఉద్వేగమల కోసం ఆయన పరితపిస్తారు. సాధారణంగా సమాజానిక వ్యవస్థలోని లోపాలకు వ్యతిరేకంగా అతి కొద్దిమంది రచయితలు మాత్రమే స్పందిస్తారు. మార్పును కోరుకుంటారు. అన్యాయాలను ఎదిస్తారు. అణచివేతను ధిక్కరిస్తారు. అలాంటి కొద్దిమంది ది రచయితల జాబితాలో ఎస్సీ ముందు వరుసలోనే నిలుస్తారు. సామాన్య సమానత్వం పట్ల అంతావహం ఆయన రచనల్లో కనిపిస్తుంది. ప్రగతిశీల భావజాలం లేని స మాజి స్థిరత్వం ఉన్నట్లే కనిపిం

చినా, అది ముందుకు నడవదు. దానిని ముందు నడిపించే శక్తి కలానికి ఉంటే, ఆ కలం బలం తెలిసిన యోధుడు ఎస్సీ. ఆయన అనుసరిస్తున్నది ఒక పద్ధతి కాదు.. ఒక సిద్ధాంతం. ఒక దిశ. బలవంతమీ ఆధిపత్యాన్ని సహించలేని వ్యక్తిత్వం. బలహీనుడి దుస్థితికి కారణమైన సామాజిక పోకడలు.. వేళ్లునుకున్న అంధ విశ్వాసాలను ఎండగట్టే నైజం. అందుకే ఎస్సీ కలం అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా ఒక ఆయుధంలా మారుతుంది. ప్రస్తుత సమస్యలను మాత్రమే గాక, భవిష్యత్తు తరాల కోసం సమానత్వం, శ్రేయస్సు కలిగిన సమాజాన్ని ఊహించి, దానిని సాధించే మార్గాన్ని చూపించడం ఆయన ప్రత్యేకత. సామాన్యమీ కష్టాలు, కష్టాన్ని, బాధలను, సమస్యలను ఏకరూపుట్టడం పెట్టే కవితల పట్ల ప్రయోజనం

రుద్ధం కాదు. దళితులు, దళిత సాహితీవేత్తలు నేడు లేన దీస్తున్న ప్రశ్నలను స్పష్టపూర్వకంగా అర్థం చేసుకోవడానికి, విశ్లేషించడానికి అభ్యుదయ సాహిత్యోద్యమం ప్రయత్నిస్తున్నదేవతలు. ఉదీనీనత వహించడంగానీ, కొట్టిపారేయడంగానీ చేయట్లేదు అనడానికి అనేక తార్కాణాలున్నాయి' అంటారాయన. ఎన్నో చర్చలకు, మెరెస్సో వాదోపవాదాలకు తెరదించారు. స్వేచ్ఛపై వస్తున్న కుహనా విమర్శకులను 'అంత సజ్జెక్టివ్గా తీసుకుంటారేమిటి?' అని ప్రశ్నిస్తారు. 'గట్టిగా అరవడం వల్ల అబద్ధాన్ని నిజం చేయలేరు. నోరు పారేసుకోవడం వల్ల విమర్శకుల నోళ్లు నొక్కేయలేరు. సాహిత్య రంగంలో ఒక పథకం ప్రకారం ప్రచారమవుతున్న అనారోగ్యకర భోరణులను ఎండగట్టవలసిన అవసరం లేదా?' అంటూ తన అభిప్రాయాన్ని

డాక్టర్ ఎస్సీ సత్యనారాయణ హైదరాబాద్ పాఠశాలలో 1954, ఆగస్టు 16వ తేదీన జన్మించారు. అమ్మారి రామకృష్ణారావు రచనలపై పరిశోధించి ఎం.ఫిల్. పట్టా పొందారు. 'తెలుగులో ఉద్వేగపూరితాలు' అనే అంశంపై పరిశోధించి పిహెచ్.డి. సాధించారు. 'అధునిక తెలుగు సాహిత్యరంగాలు' అన్న అంశంపై డి.లిబ్ డిగ్రీ కోసం మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయానికి సిద్ధాంత (గ్రంథం సమర్పించారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగుశాఖ అచార్యునిగా, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ డీన్, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ప్రధానాచార్యులుగా పనిచేసి 2014లో పదవీ విరమణ చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ అభ్యుదయ రచయితల సంఘంలోను, భారతీయ అభ్యుదయ రచయితల సంఘంలోను శ్రీయాశీలక పాత్ర పోషించారు. తేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ జనరల్ కౌన్సిల్ సభ్యులుగా ఒక పర్యాయం ఉన్నారు. ఒక వ్యక్తిగా, వక్తగా, అధ్యాపకుడిగా, సాహితీవేత్తగా వీరు సాగించిన ప్రయాణాన్ని గుర్తులు, సహచరులు, శిష్యులు విశ్లేషించిన (గ్రంథం అత్యయం', ఎస్సీ సాహిత్యాన్ని విశ్లేషించిన (గ్రంథం 'సాహితీ యశస్వి' వెలువడినాయి. ఇప్పటి వరకు వీరు జీవజ్వాల, యుద్ధం జరుగుతూనే ఉంది, శబితం ఒక ఉద్వేగం, ఉద్వేగం ఉద్వేగమే కవితా సంపుటులు, తెలుగులో ఉద్వేగపూరితాలు (సిద్ధాంత (గ్రంథం), అలోచన, దృక్పథాలు, విశ్లేషణ, సత్యానుసారం, తెలుగులో అభ్యుదయ సాహిత్యం మొదలైన విమర్శ (గ్రంథాలతో పాటు, ఇంకా ఎనిమిది సాహిత్య (గ్రంథాలు ప్రచురించారు. దళితవాద వివాదాలు, స్వేచ్ఛా వివాదాలు, కవితాదశాబ్దకాల కవిత మొదలైన ముఖ్యమైన సంకలనాలకు సంపాదక బాధ్యతలు వహించారు.

ఉండదు. కవి సమాజానికి కేవలం అర్థంగా మారితే ఉపయోగం లేదు. దారిదీపంగా రూపం సంతరించుకొని, వెలుగులు చిమ్మితేనే సమాజానికి మేలు. ఆ వాస్తవాన్ని ఆయన వినాడే గ్రహించారన్న విషయాన్ని ఆయన రచనలే చెబుతున్నాయి. ఎస్సీ సంపాదకత్వంలో వచ్చిన పుస్తకాలు కూడా ఆయన ఆలోచనలకు అర్థం పడతాయి. 'స్వేచ్ఛా వద వివాదాలు', 'దళితవాద వివాదాలు' పుస్తకాలలో చేర్చిన వ్యాసాలు ప్రస్తుత సమాజానికి ప్రతిబింబాలు. స్వేచ్ఛాదం.. దళితవాదం లేని అధునిక తెలుగు సాహిత్యాన్ని ఊహించడం కష్టమేకాదు.. అసాధ్యం కూడా. ఈ రెండు పద్ధతులూ అంతాపై ఒక్కొక్కరూ ఒక్కో రీతిలో స్పందిస్తారు. కొందరు సుతివేత్తగా చెప్తే.. మరికొందరు ఉప్పెనలా విరుచుకుపడతారు. వారి వ్యాసాలు, రచనలను సేకరించి, ప్రచురించడం అనుకున్నంత సులభం కాదు. రచయితలను పాటింపకపోతే, విమర్శలు వెల్లువెత్తుతాయి. ఆ కార్యాన్ని ఎస్సీ ఎంత లాఘవంగా నిర్వహించాలో, ఆ రెండు పుస్తకాలు చదివితే స్పష్టమవుతుంది. దళితవాదానికి అభ్యుదయ వాదం శత్రు శిబిరం కాదంటూ రాసిన వ్యాసమే ఆయన నిజదృఢత, పారదర్శకతకు కొలహాసం. 'అభ్యుదయ సాహిత్యానికి, దళిత సాహిత్యానికి మధ్య ఉన్నది మిశ్రచైతన్యమేకానీ, శత్రువై

కుండబడ్డలు కొడతారు. రచయితల తత్వం కాబట్టి వారే చెప్పినా భరించాలా? అంటూ కొంత మంది చేసే వితంధ వాదానికి ఎస్సీ తన వ్యాసంలో దీర్ఘ సమాధానమే ఇస్తారు. దీనిపై 'ప్రజాపక్షం'లో చర్చలు జరిగాయి కూడా. ఆయన ఆలోచనా సరిణిని ఉటంకించడానికి మాత్రమే 'దళితవాద వివాదాలు', 'స్వేచ్ఛా వివాదాలు' ప్రస్తావన. ఆయన అభ్యుదయ భావాలకు, ఎంచుకున్న మార్గాలకు అవే సరస్సుం కానేవారు. ఆయన కేవలం పుస్తకపు పేజీల సరిహద్దుల్లోనే జీవించరు. పాఠకుడి మస్తిష్కంలో ఆలోచనా విత్తనం వేసి.. అది ఒక భావజాల మొక్కగా పెరిగి, సామాజిక మార్పును నిర్దేశిస్తారు. అందుకే అక్షర సేద్యగాడయ్యారు. పాఠకుల ఆలోచనల్లో వెలుగులు నింపిస్తున్నది రచయిత తనకు అర్థమంతమవుతుంది. సమస్యల మూలాలు తెలుసుకొని, సమాధానాలను అన్వేషించగలిగితే రచనలకు సార్వత్రిక చేకూరుతుంది. సామాజిక సంస్కరణలకు మార్గదర్శకం అవుతుంది. ఈ లక్ష్యాన్ని ఎస్సీ రచనల్లో దర్శనమిస్తారు. జ్ఞాన దీప్తిలు వెలిగిస్తూ ఎస్సీ సాహితీ ప్రయాణం నిరాటంగా చేసినారేమిటో ఉంది. ఆయన స్వయంగా రచనలు చేస్తారు. ఇతర రచనలకు సంపాదకత్వం వహిస్తారు. బహుముఖ ప్రతిభతో, అభ్యుదయ భావాలను వెదబట్టే

ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యంలో సామాజిక న్యాయ ప్రస్తావన

ఎక్కువగా, ఎక్కువగా సామాజిక న్యాయానికి వారధి సాహిత్యమే. అందుకే, సాహిత్యాన్ని సమాజంలో నెలకొని విలువలు, సమానత్వం, న్యాయం వంటి భావనలను ప్రజల్లోకి చేర్చే శక్తివంతమైన సాధనంగా పేర్కొంటారు. కానీ, దురదృష్టవశాత్తు తెలుగు సాహిత్యంలో సామాజిక న్యాయ స్పృహ ప్రాంతభంలో అంతగా లేదనే చెప్పాలి. ఇటీవల కాలంలో క్రమంగా పెరుగుతున్న సామాజిక న్యాయ దృక్పథం ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించ లేదు. అసలు అలాంటి రచనలు లేనేలేవని చెప్పలేంకానీ, మిగతా వాటిలో పోలిక వాటి సంఖ్య చాలా తక్కువ. అరుదుగా కనిపించిన ఆ రచనల్లో ధర్మం, న్యాయం, సర్వ సమభావం వంటి సాధారణ ప్రధానంగా చర్చించారు. అందరికీ సమాన న్యాయం, సమాజంలో ఉన్నవారి బాధలను, పేదల పట్ల కరుణ, ధర్మబద్ధమైన జీవనం వంటి అంశాలను ప్రాచీన కావ్యాలు, శతకాలు, కథలు ప్రోత్సహించాయి. అయితే, ఈ భావజాలం ఎక్కువగా సిద్ధాంత స్థాయిలోనే ఉండిపోయింది. కులవ్యవస్థ, ఆర్థిక అసమానతలు వంటి సమస్యలను ప్రత్యక్షంగా ప్రశ్నించడంలో ప్రాచీన సాహిత్యం పరిమితంగానే స్పందించింది. మానవతా దృక్పథం, సమానత్వం, సామాజిక న్యాయం వంటి భావనలు ఉన్నప్పటికీ, అవి వాస్తవికంగా సమాజంలో మార్పుకు దారితీసేలా తీవ్రంగా ప్రతిఫలించ లేదు. మాత్రంగా చెప్పాలంటే, ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యం సామాజిక న్యాయాన్ని అదృష్టంగా ప్రతిపాదించినా, వాస్తవిక సమస్యలపై గాఢమైన విమర్శ, మార్పు కోసం స్పష్ట

మైన ఉద్వేగం మాత్రం ఆ కాలంలో కనిపించదు. చాలా భాషల్లో తెలుగు కంటే ముందుగానే ఈ దృక్పథం కనిపించింది. ప్రముఖ రచయితలు, వారి రచనల ద్వారా సామాజిక అసమానతలు, అన్యాయాలను ప్రశ్నిస్తూ, సమానత్వం, న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించారు. ఉదాహరణకు, లియో టాల్స్టాయ్ రచనలు సామాజిక న్యాయం, సమానత్వం కోసం మార్గదర్శకంగా నిలిచాయి. ఆయన రచనలు బాలలు, యువతపై ప్రభావం చూపి, సమాజాన్ని మార్చాలనే కోరికను కలిగించాయి. సాహిత్యం ద్వారా పిల్లలకు, యువతకు సమానత్వం, సహాయ సహకారం, సామాజిక స్పృహ వంటి విలువలు బోధించవచ్చు. ఇది వారిని బాధ్యత గల పౌరులుగా తీర్చిదిద్దడంలో సహాయపడుతుంది. అందుకే, సామాజిక న్యాయానికి సాహిత్యం అవసరం. సమాజంలో అసమానతలు, వివక్షలు తొలగించేందుకు, ప్రజల్లో చైతన్యం కలిగించేందుకు సాహిత్యం వారధిగా వనిచేస్తుంది. సాహిత్యంలో ప్రతిబింబించే సామాజిక సమస్యలు, మార్పు కోసం ప్రజలను సైరేపిస్తాయి. శాంతి, న్యాయం, సమానత్వం వంటి విలువలను బలపరచే రచనలు సమాజాన్ని ముందుకు నడిపిస్తాయి. ఇంతటి ప్రభావవంతమైనది కాబట్టి, సామాజిక న్యాయానికి సాహిత్యం ప్రధాన మార్గమేకాదు ఉపయోగపడుతుంది. ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యంలో అంతగా ప్రస్తావనకు రాని ఈ అంశంపై ఇప్పుడిప్పుడే ఆశాజనకమైన మార్పు కనిపిస్తున్నది. సామాజిక న్యాయాన్ని ప్రతిబింబించే సాహిత్యం విస్తృతమవుతుందని ఆశిద్దాం.

వాచ్ మెన్

ఈ వార్త కవితలు రెండింటి సంగమంలో మిలితపైతాకా జీవనం సాగాలి గంట గంటకు పర్యవేక్షణ దిశలో క్షణం క్షణం చూపుతూ సానబెట్టాలి ఎదురు చూపుతూ అతరుతూ ప్రతి నిమిషం నిర్దేశించాలి భవబంధాల వలలో జరుక్కుపోతూ ఉక్తుపోతనైనా భరించు జీవించాలి చీకటిలో చెలిమి చేస్తూ నక్షత్రాలలో పలకరిస్తూ కీలక శబ్దాల మధ్య కూర్చోవాలి

చూపులకు పదును పెడుతూ బంటరిగా కాలంతో జత కట్టాలి గ్రామ సింహిలో కరచాలనం చేస్తూ దోమల గుంపుతో యుద్ధం చేయాలి దారికి కాపాలా కాస్తూ కార్తానాల గోడ నీడల కింద మేడల పునది రాక్కుకు అనుకుని కుర్చీని కేగిలించుకుని కాలాన్ని మరిచి కాపలా కాయాలి పొద్దు పొద్దుల సంద్యాసమయం రెండింటి మధ్యలో కూర్చోవాలి

చలి బయటకే పులకించిపోతూ అన్ని రుతువులతో చేయి కలిపి నడవాలి వాచ్ మెన్ కాపలాదారి తాను మేల్కొలుపు మనకు రక్షణ కల్పించే రక్షక దేవుడు

- సరెడ్డుల రాజారెడ్డి
9666016636

కరుణ లేని వరుణుడు

క్షత్రాఖండే జల ప్రళయ భీభత్సం భయంకర జల ఖర్షం

హిమాచల్ ప్రదేశ్ పరద బురదలో అతలా కుతలం కొండ పరియలు విరిగి పడి నివాస భవనాలు నీలమధ్యం అరుపుల రోదనలతో భయంకర దృశ్యం ప్రకృతినే వణిక్కునూ పరుణుడి రణరంగం

పర్వాల పరదలు వస్తాయని తెలుసు పాములకు ఈ విలయమే వలయం ధేవ భూమిలో దేవుళ్ళకు కొడుకలదేమవులపై కరుణలేని సాహిత్య శ్రయం

- సమలకొండ నాగేశ్వర రావు
8688553470

భయం.. భయం!

యంబల వియలో చావ తప్పదు మిచ్చి మిచ్చి నుండిపాకూరవేయకు ప్రతి ఆకు, ప్రతి కుచ్చున వలె పురుగు విష ద్రావణ మందుల విందులో చావ తప్పదు పురుగుగు భయం!

పట్టించుకోని మనిషి ఎందుకంటే, మార్కెట్లో ఇంతో దొరుకుతుంది? విషం ఎక్కువ ఉన్న కూరగాయలకి, విషం తక్కువ ఉన్న కూరగాయలకి, ఔషధం లేక తక్కువకే కొన్నా ఆనందం తిన్నాక భయం..!

తెగలు పురుగు రైతు గుండె అజ్ఞతల్లోలు పురుగు తింటే వంట పండదని వజ్ర చల్లకుంటే కడుపు నిండదని వజ్ర తప్పదు రసాయన మందు ప్రజలకు అందించ విషపు విందు విషం లేకపోతే వంట నిగనిగలాడక విషం లేకపోతే గిట్టునూ ఉండదేమోనని రైతు భయం..!

విషం లేక, జబ్బులు రాకపోతే, ఆస్యతలు, క్షీణతలు ముందు పోవులు కూలిపోతాయని మంద తిని ప్రజలు రోగాల పాలవుతుంటే, రోగం నుండి కాపాడాలని వైద్యులకు భయమే..! భయం! భయం!..!భయంతో భయమే..!

- దుప్పటి మొగిలి
విషపు అని తెలిసినా,

